

BETÆNKNING**Afgivet af Anlægsudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om lån til medbyggerhuse
(Kommunale lån til medbyggerhuse og lån og tilskud til vedligeholdelse og renovering af
medbyggerhuse mv.)**

FremSAT af Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen som suppleant for Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Dines Mikaelson som suppleant for Jens Kristian Therkelsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 10. november 2023 under EM2023 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget har til formål at sikre og lette adgangen for tildeling af lån til medbyggerhuse og gøre disse lån mere attraktive for borgerne.

Med forslaget gives alle borgere uanset husstandsindkomst adgang til at søge om lån til medbyggerhuse. Med forslaget indføres en ordning, hvor der kan ydes lån med op til 100 % af udgifterne til køb af et medbyggerhus, herunder udgifter til byggemodning og offentlige krav til tilslutning til offentlig el, vand og kloak.

Forslaget indfører et kontant indskud fra låntager på 25.000 kr. Indskuddet er fast og reguleres ikke efter husstandsindkomsten. Uanset husstandsindkomst vil låntager kunne låne op til 100 % af de låneberettigede udgifter, jf. ovenfor, og der sker således ikke en nedsættelse af lånet på baggrund af husstandsindkomst.

Med forslaget indføres der en mulighed for, at lån til medbyggerhuse m.v. skal tilbagebetales til en fast rentesats på diskontoen + 3 %-point. Renten er fast i lånets løbetid på 20 år. Låntagers andel af tilbagebetalingen beregnes som 35 % af den del af låntagers husstandsindkomst, der overstiger 300.000 kr. Den resterende del af tilbagebetalingen afskrives. Hermed fritages husstande med en indkomst på under 300.000 kr. for at betale ydelser til lånet. Det fulde lån vil i disse tilfælde blive afskrevet.

De ydelser, der indbetales på lånet, skal efter forslaget overføres til en øremærket pulje. Midlerne i puljen skal bruges til finansiering af kommunalbestyrelsens lån og tilskud til planlagt periodisk vedligehold og renovering af bestående medbyggerhuse.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var bred opbakning til forslaget under 1. behandlingen i Inatsisartut. Der var enighed om, at det er vigtigt at fremme byggeri i små byer og bygder samt sikre, at alle har mulighed for at bygge sin egen bolig. Der var enighed om, at forslaget må sikres den bedst mulige behandling, så Inatsisartutloven bliver så gennearbejdet og velfungerende som muligt. Samtlige partier ønskede, at forslaget skal behandles i det relevante udvalg.

Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Forslaget har været i høring i perioden 10.-31. oktober 2023. Udvalget bemærker, at en høringsperiode sædvanligvis skal vare mindst 4 uger, hvorfor udvalget finder den meget korte høringsperiode kritisabel.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget finder det positivt, at erfaringerne med manglende udnyttelse af lån til medbyggerhuse og årsagerne hertil er taget til efterretning og søgt forbedret med dette forslag. Udvalget bemærker særligt, at kravene til låntagers egenfinansiering er formindsket væsentligt både i forhold til låntagers eget indskud, muligheden for at låne op til 100 % af de låneberettigede udgifter, samt at lånet tillige dækker udgifter til byggemodning og tilslutningsomkostninger. Disse tiltag vil efter udvalgets vurdering sikre, at flere borgere får adgang til lån til medbyggerhuse.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger. Det er her anført, at der skal udarbejdes et lånesagsmodul til brug for beregning af ydelser på lån til anskaffelse af medbyggerhus og til beregning af låntagers

månedlige andel heraf. Et estimat over omkostningerne til udvikling af dette lånesagsmodul foreligger endnu ikke, men det forventes af forslagsstiller, at der vil blive afsat midler på Finansloven hertil.

Udvalget bemærker, at en prioritering af udvikling af et lånesagsmodul i Finansloven naturligt vil have konsekvenser for andre dele af Finansloven, idet midlerne givetvis må skulle flyttes andet steds fra. Udvalget har tillid til, at forslagsstiller har undersøgt disse muligheder og afklaret med Naalakkersuisut, at der bliver behov for en prioritering af midler.

Det fremgår endvidere af forslaget almindelige bemærkninger, at der må skulle forventes en øget administration i den kommunale sagsbehandling. Det bemærkes, at kommunerne skal opføre og indsende låntagers renteudgifter samt administrere en pulje, der skabes ved tilbagebetalinger af lån, som skal anvendes til lån og tilskud til planlagt vedligehold og reovering af medbyggerhuse.

Endelig fremgår det af forslaget almindelige bemærkninger, at kommunalbestyrelsen muligvis vil finde behov for at afsætte yderligere midler til området for at opretholde et uændret antal nyopførte medbyggerhuse. Dette sammenholdt med en øget administration for kommunerne må forventes at medføre krav fra kommunerne om øget bloktilskud fra Grønlands Selvstyre. Udvalget bemærker derfor, at forslaget sandsynligvis vil medføre økonomiske konsekvenser i form af krav om øget bloktilskud. Udvalget forventer, at Naalakkersuisut har forholdt sig til dette og de konsekvenser, det i øvrigt må give ved prioritering i Finansloven.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Kristian Jeremiassen
Formand

Siverth K. Heilmann
Næstformand

Mikivsuk Thomassen

Dines Mikaelen

Lars Poulsen